

Број: 071-01-804/2018-03

Датум: 29.03.2018. године

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, и то заменица Повереника, Станојла Мандић, по одлуци Народне Скупштине Републике Србије РС број 17 од 08.04.2013. године о избору заменика Повереника, у поступку по жалби Стефана Марковића, новинара Јужних вести из Ниша, Раданска 10, изјављеној против решења Министарства финансија Републике Србије, Пореске управе у Београду број: 037-02-00072/2018-К160 од 13.02.2018. године, на основу члана 35. став 1. тачка 5. и члана 33. став 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл. гласник РС“ бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), а у вези са чланом 59. Закона о заштити података о личности („Сл. гласник РС“ број 97/08, 104/09 – др. закон, 68/12 – одлука УС и 107/12), као и члана 23. и члана 24. став 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 171. став 5. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 18/16), доноси

РЕШЕЊЕ

I Поништава се решење Министарства финансија Републике Србије, Пореске управе у Београду број: 037-02-00072/2018-К160 од 13.02.2018. године.

II Налаже се Министарству финансија Републике Србије, Пореској управи у Београду, да без одлагања, а најкасније у року од пет дана од дана пријема овог решења Стефану Марковићу, новинару Јужних вести из Ниша, Раданска 10, достави поштом или електронском поштом на адресу: stefan.markovic@juznevesti.com, тражене информације односно копије докумената у којима су исте садржане и то:

1. записника сачињених након пореских контрола свих медија у Нишавском округу у периоду од 01.01.2012-02.02.2018. године,
2. списка свих медија у Нишавском округу код којих је у наведеном периоду извршена пореска контрола,
3. докумената који садрже:

- информације о томе који медиј и колико пута је био предмет пореске контроле;
- закључке - резултате пореских контрола сваког медија који је контролисан,

с тим што ће пре достављања заштити податке о личности као што су: имена и презимена свих лица осим службених, адресни подаци физичких лица, лични матични број грађана и др, уколико су садржани у наведеним документима, и исте учинити недоступним.

III О извршењу решења из става II диспозитива, Министарство финансија Републике Србије, Пореска управа у Београду ће обавестити Повереника у року од седам дана од пријема овог решења.

Образложење

Решењем првостепеног органа, Министарства финансија Републике Србије, Пореске управе у Београду 037-02-00072/2018-К160 од 13.02.2018. године, одбијен је захтев за приступ информацијама од јавног значаја Стефана Марковића, новинара Јужних вести из Ниша, од 01.02.2018. године, поднет Пореској управи – Централни.

Против наведеног решења Стефан Марковић, новинар из Ниша изјавио је жалбу Поверенику, наводећи да је његов захтев неосновано одбијен и тако му ускраћено право на слободан приступ информацијама од јавног значаја, да првостепени орган наводи да је тражена преобимна документација, а да је у том случају могао одреди законски рок од 40 дана за поступање по захтеву што није учинио, као и да према информацијама којима жалилац располаже, ниједан други медиј осим Јужних вести, у траженом периоду није био подвргнут инспекцијској контроли, па предлаже да Повереник уважи жалбу и омогући му приступ траженим информацијама. Уз жалбу је приложио копију поднетог захтева са доказом о предаји органу власти и ожалбеног решења (стране 1-3).

Поступајући по жалби, Повереник је дана 02.03.2018. године доставио жалбу на изјашњење Министарству финансија Републике Србије, Пореској управи у Београду као првостепеном органу у овој управној ствари и затражио да достави копију ожалбеног решења.

У одговору на жалбу од 07.03.2018. године, првостепени орган је остао при наводима изнетим у ожалбеном решењу, наводећи да је нетачна тврдња жалиоца да је у наведеном периоду вршена контрола само једног медија. У прилогу је доставио копију ожалбеног решења.

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је Стефан Марковић, новинар из Ниша, поднео захтев Министарству финансија, Пореској управи, Централни Београд, од 01.02.2018. године, којим је тражио одређене информације од јавног значаја, ближе наведене у ставу II диспозитива овог решења.

Поступајући по поднетом захтеву првостепени орган је ожалбеним решењем исти одбио, позивајући се на одредбе члана 13. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја наводећи да тражилац захтева превелики број информација за период од шест година и за чију обраду (систематизацију и извлачење закључака сваке обављене контроле и израду документа са траженим статистичким показатељима) би било утрошено изузетно много времена и ангажован велики број запослених који би обављањем овог посла морали да одложе и занемаре своје редовне активности. Такође се првостепени орган позвао и на одредбе члана 7. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02,.... и 112/15) које се односе на начело чувања тајне у пореском поступку и одредбе члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, наводећи: да је чланом 7. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, у ставу 1, прописано да су службена лица и сва друга лица која учествују у пореском поступку дужна да, као тајни податак, чувају сваки документ, информацију, податак или другу чињеницу о пореском обвезнику до које су дошла у пореском, прекршајном или судском поступку; да је ставом 2. истог члана прописано да одавање тајног податка угрожава интерес пореских обвезника и јавни интерес Републике Србије, који претежу над интересом за приступ информацијама од јавног значаја који представља тајни податак, због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге или друге последице по интересе заштићене овим законом; да, с обзиром на околности да наведени закон захтева од пореског обвезника да подношењем пореске пријаве или на други начин Пореској управи достави потпуне и тачне податке о свом пословању, својим приходима и имовини како би се на основу њих утврдила пореска обавеза, то би неовлашћено коришћење или објављивање истих могло да му нанесе штету и угрози његове различите интересе као на пример нарушавање приватности и личне сигурности, одавање пословне тајне и др; да, иако Пореска управа располаже законским овлашћењима да ако порески

обвезник не поднесе пореску пријаву, односно да ако супротно закону не обави утврђивање пореске обавезе или га изврши нетачно или непотпуно, у поступку пореске контроле, односно на основу процене пореске основице, решењем утврди порез, у јавном је интересу да се што већи део пореза утврђује самоопорезивањем и да намирење пореске обавезе у пуном складу са законом буде што потпуније; да ако порески обвезници немају гаранција да ће подаци које достављају Пореској управи, односно до којих је она дошла бити третирани као тајна, то исти неће бити пријављивани или ће их само селективно пријављивати; да се важност коју је законодавац придао искључивању могућности неовлашћеног коришћења и објављивања документа, информација и др. података до којих се долази у пореском поступку, огледа и у постојању кривичног дела неовлашћеног откривања сазнања из судског, прекршајног, управног или другог законом прописаног поступка (члан 337. Кривичног законика Републике Србије); да обавеза чувања тајног податка представља право пореског обвезника из чл. 24. ст. 1. тач. 4. ЗПППА, којим је прописано да порески обвезник има право да се подаци прикупљени о њему од стране Пореске управе чувају као тајни податак; да порески обвезник чије је право на чување тајног податка из чл. 7. ЗПППА, повређено, има право на судску заштиту, а ако суд утврди да је поменуто право повређено, пореском обвезнику припада право на накнаду претрпљене штете и судских трошкова који падају на терет буџета Републике.

Чланом 5. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да свако има право да му се информација од јавног значаја учини доступном тако што ће му се омогућити увид у документ који садржи информацију од јавног значаја, право на копију тог документа, као и право да му се, на захтев, копија документа упуту поштом, факсом, електронском поштом или на други начин.

Чланом 8. став 1. наведеног Закона прописано је да се права из овог закона могу изузетно подврћи ограничењима прописаним овим законом ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу и закону, док је ставом 2. истог члана Закона прописано да се ниједна одредба овог закона не сме тумачити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон признаје или до његовог ограничења у већој мери од оне која је прописана у ставу 1. овог члана.

Одредбом члана 9. тачка 5. истог Закона прописано је да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја ако би тиме учинио доступним информацију или документ за који је прописима или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као службена тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији.

Одредбом члана 13. истог Закона прописано је да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја ако тражилац злоупотребљава право на приступ информацијама од јавног значаја, нарочито ако је тражење неразумно, често, када се понавља захтев за истим или већ добијеним информацијама или када се тражи превелики број информација.

Имајући у виду садржину поднетог захтева, наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је погрешно првостепени орган када је позивајући се на одредбе члана 13. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја одбио предметни захтев. Наиме, тврдња првостепеног органа да је захтев тражиоца преобиман, да тражилац захтева доставу превеликог броја информација за чију обраду би било утрошено изузетно много времена и ангажован велики број

запослених који би обављањем овог посла морали да одложе и занемаре своје редовне активности, без доказа о конкретном обиму посла, те потребном времену и оптерећењу тог органа, по оцени Повереника не може бити довољан разлог да се ускрати приступ траженим информацијама са позивом на злоупотребу права која, у смислу члана 13. Закона и опште прихваћених правних стандарда у овој области, подразумева изузетне ситуације, очигледно неразумног захтева, који налаже несразмерно велике напоре органа у поступању и у којима сам орган власти исказује спремност да захтеву тражиоца удовољи на начин који не угрожава нормалан рад органа. Стога, обим тражених информација, сам по себи, не може бити довољан разлог за одбијање захтева жалиоца, али је могао бити разлог за евентуално продужење законског рока за поступање органа власти по захтеву тражиоца, у смислу члана 16. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, који органу власти даје могућност да по захтеву поступи у накнадном року који не може бити дужи од 40 дана од подношења захтева, када за то постоје оправдани разлози, с тим да о томе обавести тражиоца, а што орган власти није учинио.

Такође је погрешно првостепени орган када је као разлоге за одбијање захтева навео и одредбе члана 7. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02,... и 112/15) у вези са чл. 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Ово из разлога што, да би првостепени орган у конкретном случају ускратио приступ траженим информацијама, из разлога тајности података на које се позвао у образложењу ожалбеног решења, обавезан је да у смислу члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, докаже да је оправдано да то учини ради заштите претежнијих интереса, односно да су у конкретном случају испуњена два услова и то: први, да се ради о информацији или документу за који је прописом или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, и други да се ради о информацији или документу због чијега би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији. Првостепени орган је дакле био дужан да докаже да се, у конкретном случају, ради о документима који садрже податке који су означени одређеним степеном тајности („државна тајна“, „строго поверљиво“, „поверљиво“ и „интерно“) на начин прописан одредбама Закона о тајности података („Сл. гласник РС“ 104/09) и подзаконских аката донетих на основу наведеног закона: Уредбе о начину и поступку означавања тајности података, односно докумената („Сл. гласник РС“ 8/11), Уредбе о ближим критеријумима за одређивање степена тајности „државна тајна“ и „строго поверљиво“ („Сл. гласник РС“ 46/13) и Уредбе о ближим критеријумима за одређивање степена тајности „поверљиво“ и „интерно“ у органима јавне власти („Сл. гласник РС“ 79/14). Такође, првостепени орган је био дужан и да наведе које би то тешке правне или друге последице могле реално наступити одавањем тражених информација и под којим околностима, као и који би законом заштићени интереси тиме били повређени, те да о томе пружи доказе, што у конкретном случају, није учинио, а Повереник не налази да су тражене информације таквог карактера да би морале бити искључене слободног приступа на основу члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Ово посебно јер су тражене информације у вези са испуњењем законских обавеза пореских обвезника и поступањем Пореске управе у вршењу послова из своје надлежности, те стога треба да буду доступне јавности, с обзиром да су у вези са испуњењем те законске обавезе и у интересу су повећања пореске дисциплине. Из тог разлога јавност па и жалилац, у смислу цитиране одредбе члана 5. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја,

има право да му се тражене информације учине доступним, на начин како је то наложено ставом II диспозитива овог решења а што је у складу са одредбом члана 12. истог Закона, која предвиђа могућност издвајања тражене информације од јавног значаја од осталих информација у документу у које орган власти није дужан да тражиоцу омогући увид, јер би се доступношћу тих информација повредило право на приватност и заштиту података о личности лица на које се те информације односе.

Став првостепеног органа да би сходно члану 7. став 2. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, неовлашћено коришћење или објављивање података о пословању, приходима и имовини пореског обвезника, могло да нанесе штету пореском обвезнику и угрози његове различите интересе (нарушавање приватности и личне сигурности, одавање пословне тајне и др), не може се прихватити, из разлога што је одредбом члана 7. став 5. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/2002..., 15/2016 и 108/2016) прописано да је обавеза чувања тајног податка повређена ако се тај податак неовлашћено користи или објави, а када орган власти информацију од јавног значаја чини доступном у складу и на основу закона о доступности информацијама, не ради се о неовлашћеном објављивању информација. Осим тога, примена одредбе чл. 12. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја омогућује органу власти да када за то постоје оправдани разлози, издвоји податке чије објављивање би озбиљно угрозило пословни интерес контролисаног субјекта.

На основу изложеног, Повереник је поступајући по жалби, на основу члана 23. и члана 24. став 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 171. став 5. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу I и II диспозитива овог решења.

Министарство финансија Републике Србије, Пореска управа у Београду у обавези је да о извршењу решења из става II диспозитива обавести Повереника у складу са чланом 24. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Против овог решења није допуштена жалба већ се, у складу са Законом о управним споровима, може покренути управни спор тужбом Управном суду у Београду, у року од 30 дана од дана пријема решења. Такса на тужбу износи 390,00 динара.

ЗАМЕНИЦА ПОВЕРЕНИКА

Станојла Мандић

Решење доставити:

1. Министарству финансија РС, Пореској управи, Београд, Саве Машковића 3-5;
2. Стефану Марковићу, новинару Јужних вести из Ниша, Раданска 10;
3. Писарници